

Література

1. Айзенбарт Б. Полный курс акварели. Москва : Внешсигма, 2002. 64 с.
2. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок, живопись, композиция: учеб. пособ. Москва : Просвещение, 1981. 248 с.
3. Крошоу Е. Акварель. Москва : Астрель, 2010. 191 с.
4. Харрисон Х. Рисунок и живопись. Полный курс. Москва : Эксмо, 2005. 256 с.

ПАВЛЕНКО Анастасія Віталіївна
викладач,
Харківська дитяча школа мистецтв № 5
ім. І. О. Дунаєвського

ПЛАСТИЧНО-РИТМІЧНИЙ РОЗВИТОК УЧНІВ ТЕАТРАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ ШКОЛИ МИСТЕЦТВ

У тезах розглядається питання розвитку пластично-ритмічних навичок дітей, які навчаються на театральному відділенні школи мистецтв.

Ключові слова: сценічний рух, ритміка, пластика, форма вистави.

За принципами роботи спеціалізованих вищих навчальних закладів на театральних відділеннях дитячих шкіл мистецтв поряд з основними профільними дисциплінами викладають суміжні дисципліни, такі як «Основи ритміки», «Пластика», «Танець у виставі» тощо. Зважаючи на специфіку методології роботи з учнями театрального відділення, вищезгадані дисципліни мають вирішувати завдання, які стосуються не тільки виховання тіла, розвитку м'язів, зняття фізичних затисків, відчуття простору, а й завдання внутрішньої концентрації, самоорганізації, дисципліни.

Будуючи навчальну програму всього відділення, варто пам'ятати, що основним завданням є перенос навичок, набутих у тренувальних предметах (ритміка, пластика, танок тощо), на сценічний майданчик. «Весь величезний запас навичок, отриманих в рухливих предметах, залишатиметься пасивним до того часу, поки учні <...> практично не використовують ту чи іншу навичку в пластичній характеристиці образу» [3, с. 3].

Виховання тіла починається з виконання простих фізичних завдань, які поступово перетворюються у своєрідні технічні етюди, за допомогою яких вирішуються психофізичні задачі на сценічному майданчику. В основі методики два принципи: перший – від простого до складного, і другий – починати з роз'яснення, тобто ставити фізичну задачу, описуючи її словом. Принцип «від простого до складного» використовується практично в усіх навчальних програмах, тому звернемо увагу на принцип «починати з роз'яснення».

На нашу думку, цей принцип працює не тільки в напрямку розвитку тіла, а й мотивує розумову діяльність, стимулює увагу та увагу учня. Так, отримавши фізичну задачу описану словом, учень повинен перш за все уявити її виконання, і тільки потім виконати тілом. Вважаємо, що в такому принципі роботи підвищується свідомість виконання вправи, зростає концентрація учня, оскільки мозок повинен координувати роботу тіла, віддаючи йому чітку задачу.

Подібний принцип роботи довший, і, можливо, для учнів менш цікавий та більш складний, бо вимагає більшої концентрації та уваги. Проте зазначимо, що шлях «від пояснення до дії» дозволяє в подальшому уникати порожніх, невиправданих фізичних дій на сценічному майданчику.

Враховуючи той факт, що вінцем творчого навчального процесу театрального відділення є випуск вистави, згадаємо, що в основі існування будь-якої вистави лежить принцип єдності змісту і форми, їхній нероздільний синтез. Так, форма слугує конкретизацією змісту, а зміст у свою чергу викликає форму до існування [3]. Звичайно, у більшості випадків викладач під час створення вистави покладається на інтуїцію, коли

мова йде про народження пластичної форми. Проте, якщо ми хочемо, щоб форма в акторській творчості народжувалася інтуїтивно, не можна нехтувати тим фактом, що для цього потрібен відповідний фундамент, специфічна попередня налаштованість фізичного апарату учня.

Для вирішення питання налаштування фізичного апарату потрібен комплексний підхід з використанням сукупностей методик, напрацьованих у суміжних сферах: цирковому мистецтві, хореографії, гімнастиці, інших видах спорту. Так, корисними в роботі будуть напрацювання Еміля Жак-Далькроза, методика якого сприяє розвитку координації між нервовою та м'язовою діяльністю людини [2], а також Жана-Луї Барро, який впевнено відходив у своїх театральних практиках від слова та приділяв велике значення мові тіла [1]. Окрім того, важливим аспектом для вирішення цього питання є застосування вправ системи біомеханіки, розробленої В. Е. Меєргольдом [4].

Сенс застосування узагальнюючої методики, яка спрямована на виховання фізичного апарату учня – у створенні своєрідного «містка» від техніки руху до уміння самостійно користуватися цією технікою під час роботи над роллю.

Література.

1. Барро Ж.-Л. Воспоминания для будущего. Москва : Искусство, 1979. 391 с.
2. Жак-Далькроз Э. Ритм. Москва : Классика XXI, 2016. 248 с.
3. Кох И. Основы сценического движения. Санкт-Петербург : Лань, 2010. 512 с.
4. Полищук В. Сарабьян Э. Библия актерского мастерства. Москва : АСТ, 2014. 791 с.

ПАВЛЕНКО Людмила Євгеніївна

заступник директора з навчальної роботи

ПАВЛЕНКО Юрій Миколайович

заслужений працівник культури України,

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист,

Черкаська дитяча музична школа № 5

ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ В КЛАСАХ МИСТЕЦЬКОЇ ШКОЛИ

У тезах висвітлена педагогічна проблема – розвиток відчуття метроритму та навчочок читання нот. Вирішення: система роботи – використання фонограм на початковому етапі. Очікуваний результат: уміння читати ноти з листа, виконувати музичний твір ритмічно.

Ключові слова: мистецька освіта, педагогічна проблема, використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій, система роботи, метод навчання під фонограму.

Реформа сучасної української освіти і реформа мистецької освіти як складової загальної освіти вимагає від викладачів мистецьких шкіл нових сучасних методик і форм навчання, головна мета яких зробити освітній процес у мистецьких школах творчою лабораторією, в якій учні і викладачі є учасниками взаємного пізнавально-творчого процесу, в якому вони виступають як рівноправні партнери, однаково зацікавлені в досягненні найкращого результату. Це спонукає викладача знаходитися в постійному творчому пошуку нових форм, прийомів та методів навчання учня, які відповідають вимогам сучасної української школи у сфері культури і мистецтва, а саме: здатність розуміти твори мистецтва, формувати власний мистецький смак, самостійно виражати досвід, ідеї та почуття за допомогою мистецтва.